

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Кафедра внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології і алергології
імені академіка Л.Т. Малої
Навчальний рік – 2021-2022

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Внутрішня медицина»

Нормативний освітній компотнент

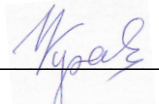
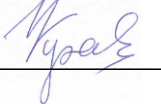
Форма здобуття освіти - очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 222 «Медицина»

Спеціалізація «Медицина»

Освітньо-професійна програма «Медицина» другого (магістерського) рівня
вищої освіти
5 курс

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології і алергології імені академіка Л.Т. Малої Протокол від “27” серпня 2021 р. № 28 Завідувач кафедри професор Кравчун П.Г	Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем професійної підготовки терапевтичного профілю Протокол від “31” серпня 2021р. № 1 Голова професор Кравчун П.Г
---	--

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

Кравчун П.Г., завідувач кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малої, доктор медичних наук, професор.

Борзова О.Ю., доцент кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малої, кандидат медичних наук, доцент.

Кожин М.І., професор кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малої, кандидат медичних наук, доцент.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Кравчун Павло Григорович, завйдувач кафедри, доктор медичних наук, професор; професійні інтереси - терапія, кардіологія, клінічна імунологія, алергологія

Борзова Олена Юріївна, доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Залюбовська Олена Іллівна, доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Крапівко Світлана Олександрівна доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент; професійні інтереси - терапія, кардіологія

Шапаренко Олександр Володимирович, асистент кафедри, доктор філософії; професійні інтереси - терапія

Мозгова Юлія Миколаївна, асистент кафедри, кандидат медичних наук; професійні інтереси терапія, кардіологія

Делевська Валентина Юріївна асистент кафедри, кандидат медичних наук; професійні інтереси терапія

Телефон - 7255789

Контактний E-mail кафедри intmed2@ukr.net

Консультації Очні консультації: розклад та місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем.

Локація: аудиторія та навчальні кімнати кафедри внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малоїна базі КНП «Міська клінічна лікарня №27» ХМР (вул. Пушкінська, 41).

Час проведення занять: у відповідності до розкладу.

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Внутрішня медицина» для здобувачів освіти 6 курсу ІІ медичного факультету складений відповідно до освітньо-професійної програми «Медицина» та Стандарту вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина».

Опис навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Внутрішня медицина» для здобувачів освіти 5 курсу ІІ медичного факультету викладається з метою вивчення їми основ внутрішньої медицини з акцентом на надбання навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, проведенні диференціальної діагностики, основних схем лікування та профілактики захворювань серцево-судинної системи суглобів та сполучної тканини.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Внутрішня медицина» є вивчення методики, теорії та практики діагностики, лікування та профілактики захворювань серцево-судинної системи, суглобів та сполучної тканини.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити: анатомія людини, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, пропедевтика внутрішньої медицини;

Постреквізити: сприяє вивченню здобувачами освіти клінічних дисциплін «Хірургія» – (зокрема кардіохірургія – лікування гострого інфаркту міокарду, перикардитів, кардіоміопатій тощо), «Акушерство» (ведення вагітних з артеріальною гіпертензією, кардіоміопатією вагітних), «Офтальмологія» (діагностика артеріальної гіпертензії), «Дерматологія» (захворювання сполучної тканини, васкуліти), соціальна медицина

Сторінка дисципліни в системі Moodle -

<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=1690>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Внутрішня медицина» для здобувачів освіти 5 курсу є забезпечення майбутніх фахівців науково обґрунтованими знаннями основ кардіології та ревматології, необхідними практичними навичками за кваліфікацією магістр медицини, лікар.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

- навчання здобувачів освіти з формуванням навичок вирішення професійних завдань в відповідності з видами професійної діяльності (профілактичної, діагностичної, лікувальної, реабілітаційної);
- формування навичок спілкування з хворим, проведення повного обсягу діагностичних і лікувальних заходів відповідно до клінічних протоколів ведення хворих з основними хворобами серцево-судинної, кістково-м'язової систем та сполучної тканини на госпітальному і амбулаторному етапах;
- розвиток навичок опитування і клінічного обстеження пацієнтів з патологією серцево-судинної, кістково-м'язової систем та сполучної тканини, інтерпретації результатів рутинних і спеціальних лабораторних та інструментальних методів дослідження органів і систем;
- формування навичок постановки, обґрунтування і формулювання діагнозу, складання плану обстеження пацієнтів, визначення тактики їх ведення;
- формування умінь проводити профілактику, лікування і реабілітацію пацієнта з патологією серцево-судинної, кістково-м'язової систем та сполучної тканини, призначати і безпосередньо здійснювати лікування пацієнтів в госпітальних і амбулаторних умовах;
- формування навичок оформлення історії хвороби і амбулаторної картки з викладенням у них всіх основних розділів, обґрунтування клінічного діагнозу, плану обстеження і лікування, визначення працездатності і показань до госпіталізації, ведення щоденників і оформлення етапних епікризів при роботі з терапевтичними хворими.

1.3.1 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей:**

- *інтегральна:* Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- *загальні:*

1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії
3. Здатність до здійснення саморегуляції та ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації
4. Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
5. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися другою мовою
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
11. Здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо

- *спеціальні (фахові, предметні):*

1. Здатність до встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання
2. Навички збирання інформації про пацієнта
3. Здатність до оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень

4. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань
5. Здатність до діагностування невідкладних станів
6. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
7. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги
8. Навички надання екстреної медичної допомоги
9. Навички виконання медичних маніпуляцій
10. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань
11. Здатність до визначення лікувального харчування при лікуванні захворювань
12. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
13. Здатність до визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду
14. Здатність до проведення експертизи працездатності
15. Здатність до ведення медичної документації
16. Здатність до обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації
17. Здатність до проведення заходів щодо забезпечення якості та безпеки медичної допомоги

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – здобуття загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2 – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта

ПРН 5 – оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6 – встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання

ПРН 7 – визначення характеру, принципів лікування захворювань

ПРН 8 – визначення необхідної дієти, режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань

ПРН 9 – визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду

ПРН 10 – діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги

ПРН 11 – проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів

ПРН 15 – виконання медичних маніпуляцій

ПРН 16 – оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення

ПРН 17 – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації

ПРН 18 – здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я

ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 – сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- Емпатія - здатність зрозуміти, що відбувається з іншими людьми (поставити себе на місце інших).
- Асертивність - здатність висловлювати власні думки та думки на основі поваги та захисту своїх прав.
- Повага - здатність терпіти людей, їхні думки, їх думки та їхні вчинки, навіть якщо ці думки, думки тощо не є спільними.

- Активне слухання - здатність уважно слухати інших людей, показуючи їм, що їх слухають.
- Переговори - здатність вести переговори з іншими людьми про різні інтереси чи конкретні вигоди, так що передбачається, що всі учасники переговорів виграють.
- Комунікативні та виразні навички - здатність спілкуватися та висловлювати свої почуття стосовно певних ситуацій. Крім того, спілкування також включає здатність слухати інших людей, вмюючи налагоджувати задовільні розмови.
- Розуміння - здатність розуміти соціальні та особисті ситуації та наполегливо реагувати на них.
- Самоконтроль - здатність розуміти та інтерпретувати приватні почуття та реагувати на них, контролюючи власні імпульси.
- Вирішення конфліктів - здатність розуміти реальність конфлікту та шукати альтернативи для його вирішення, рятуючись від агресивності. Хорошим способом вирішення конфлікту можуть бути переговори

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 222 «Медицина» Спеціалізація: «Медицина»	Рік підготовки:	
		5-й	5-й
		Семестр	
		IX-й	X-й
		Лекції	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 106 самостійної роботи студента – 14	Освітній ступень: магістр медицини ОПП «Медицина»	6 год.	6 год.
		Практичні	
		48 год.	46 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		6 год.	8 год.
		Індивідуальні завдання: Вид контролю: іспит	

2.1 Опис дисципліни

2.2.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Артеріальна гіпертензія.	2
2.	Хронічний коронарний синдром.	2
3	Гострий коронарний синдром	2
4	Системні захворювання сполучної тканини.	2
5	Васкуліти	2
6	Ревматоїдний артрит. Остеоартрит	2
Всього лекційних годин		12

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
-------	------------	-----------------	-----------------	----------------

1.	Тема 1. Есенціальна артеріальна гіпертензія. Особливості ведення хворих з АГ в умовах пандемії COVID-19.	5	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, ділова гра, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод, спаринг-партнерство (навчання в парах), стандартизований пацієнт, використання манекенів високого рівня,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; доповідь <u>Підсумковий контроль:</u> іспит
2	Тема 2. Вторинні артеріальні гіпертензії	5		
3	Тема 3. Атеросклероз.	4		
4	Тема 4. Хронічний коронарний синдром	5		
5.	Тема 5. Гострий коронарний синдром (нестабільна стенокардія, гострий інфаркт міокарді). Особливості ведення хворих з ГКС в умовах пандемії COVID-19.	5		
6.	Тема 6. Легеневе серце. Тромбоемболія легеневої артерії.	5		
7.	Тема 7. Вроджені вади серця у дорослих.	5		
8.	Тема 8. Набуті вади серця.	5		
9.	Тема 9. Інфекційний ендокардит	4		
10.	Тема 10. Міокардити та перикардити.	5		
11	Тема 11. Кардіоміопатії	5		
12	Тема 12. Порушення ритму серця.	5		
13	Тема 13. Порушення провідності серця	5		
14	Тема 14. Гостра і хронічна серцева недостатність. Особливості ведення хворих з ХСН в умовах пандемії COVID-19.	5		
15	Тема 15. Гостра ревматична лихоманка та хронічна ревматична хвороба серця.	4		
16	Тема 16. Системні захворювання сполучної тканини (системний червоний вовчак). Тема 17. Системні захворювання сполучної тканини (системна склеродермія, дерматоміозит). Особливості ведення хворих з ревматолгічними захворюваннями в умовах пандемії COVID-19.	5		
17	Тема 18. Системні васкуліти.	4		
18	Тема 19. Ревматоїдний артрит. Тема 20. Остеоартроз	5		
19	Тема 21. Подагра	4		
20	Тема 22. Серонегативні спондилоартропатії (анкілозівний спондилоартрит, реактивні артрити)	4		
Всього годин практичних занять		94		

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Підготовка до практичного заняття за темою «Есенціальна артеріальна гіпертензія. Нейроциркуляторна дистонія» <ul style="list-style-type: none"> Удосконалення навичок вимірювання артеріального тиску Опанування навичок інтерпретації ЕКГ за темою 	1	віртуальна консультація	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; індивідуальні завдання; реферати; доповідь <u>Підсумковий контроль:</u> іспит
2	Підготовка до практичного заняття за темою «Вторинні артеріальні гіпертензії.» <ul style="list-style-type: none"> Опанування навичок трактування даних ехокардіографії (ЕхоКГ) за темою Опанування навичок аналізу біохімічних показників крові (концентрація 8 луб очково і сечовини в сироватці крові, розрахунок швидкості 8 луб очкової фільтрації (СКФ), електроліти крові, рівень катехоламінів (норадреналіну) і їх метаболітів (ванилилминдальна кислота, метанефрин і норметанефрин), визначення співвідношення альдостерон / ренін) 	1		
3.	Підготовка до практичного заняття за темою «Атеросклероз» <ul style="list-style-type: none"> Опанування навичок аналізу ліпідограми 	1		
4	Підготовка до практичного заняття за темою «Гострий коронарний синдром (нестабільна стенокардія, гострий інфаркт міокарда)» <ul style="list-style-type: none"> Опанування навичок інтерпретації ЕКГ за темою Опанування навичок аналізу біохімічних показників крові (маркери некрозу міокарда, ліпідограми) 	1		
5	Підготовка до практичного заняття за темою «Легеневе серце. Тромбоемболія легеневої артерії». <ul style="list-style-type: none"> Опанування навичок трактування даних ЕхоКГ за темою Опанування навичок аналізу коагулограми, Д-димеру Опанування навичок трактування даних ангіопульмонографії 	1		
6.	Підготовка до практичного заняття за темою «Інфектосний ендокардит» <ul style="list-style-type: none"> Оволодіння навичками трактування даних ЕхоКГ по темі Оволодіння навичками трактування мікробіологічного дослідження крові Оволодіння навичками трактування даних біохімічного дослідження крові (гострофазових показники, загальний білок і білкові фракції) 	1		
7	Підготовка до практичного заняття за темою «Порушення ритму серця» <ul style="list-style-type: none"> Опанування навичок інтерпретації ЕКГ за темою 	1		
8	<ul style="list-style-type: none"> Підготовка до практичного заняття за темою «Порушення провідності серця» Опанування навичок інтерпретації ЕКГ за темою 	1		

9	Підготовка до практичного заняття за темою «Гостра ревматична лихоманка. Хронічна ревматична хвороба серця» • Опанування навичок трактування біохімічного дослідження крові (гострофазові показники, загальний білок та білкові фракції)	1
10	Підготовка до практичного заняття за темою «Системні захворювання сполучної тканини (системний червоний вовчак)» • Опанування навичок трактування даних імунологічного дослідження крові (ANA, dsDNA, Sm-антиген)	1
11	Підготовка до практичного заняття за темою «Системні захворювання сполучної тканини (системна склеродермія, дерматоміозит)» • Опанування навичок трактування біохімічного дослідження крові (гострофазові показники, загальний білок та білкові фракції, КФК) • Опанування навичок трактування даних імунологічного дослідження крові (SCL-70)	1
12	Підготовка до практичного заняття за темою «Ревматоїдний артрит.» • Опанування навичок трактування даних імунологічного дослідження крові (РФ, анти-ЦЦП) • Опанування навичок трактування рентгенологічного дослідження суглобів за темою	1
13	Підготовка до практичного заняття за темою «Остеоартрит» • Опанування навичок трактування рентгенологічного дослідження суглобів за темою	1
14	Підготовка до практичного заняття за темою «Подагра» • Опанування навичок трактування біохімічного дослідження крові (сечова кислота) • Опанування навичок трактування рентгенологічного дослідження суглобів за темою	1
Всього годин самостійної роботи здобувача		14

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна

«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

3.2. Питання до іспиту:

- Есенціальна артеріальна гіпертензія. Нейроциркуляторна дистонія. Визначення. Роль порушень центральних та ниркових механізмів регуляції артеріального тиску, ендотеліальної функції та інших факторів. Класифікація. Клінічні прояви та дані додаткових методів дослідження. Ураження органів-мішеней. Диференційний діагноз. Стратифікація ризику. Ускладнення. Немедикаментозне та медикаментозне лікування. Ускладнені та неускладнені гіпертензивні кризи, особливості лікувальної тактики. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Особливості ведення хворих з АГ в умовах пандемії COVID-19.
- Вторинні (симптоматичні) артеріальні гіпертензії. Визначення. Основні причини. Особливості клініки, діагностики ниркових (реноваскулярних, ренопаренхіматозних), ендокринних (синдром і хвороба Іценко-Кушинга, феохромоцитома, синдром Конна, дифузний токсичний зоб) і гемодинамічних (ізольована систолічна артеріальна гіпертензія, коарктація аорти) артеріальних гіпертензій. Артеріальна гіпертензія при вагітності. Значення лабораторних і інструментальних методів для диференційної діагностики та верифікації діагнозу. Лікування, в тому числі хірургічне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Атеросклероз. Визначення. Роль гіперліпідемій, загального та місцевого запалення, ушкодження судинної стінки і тромбоцитів у розвитку атеросклерозу. Фактори ризику. Особливості клінічних проявів залежно від переважної локалізації (аорта, коронарні, мезентеріальні та ниркові артерії, артерій нижніх кінцівок). Значення лабораторних, променевих та інших інструментальних методів дослідження. Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування. Лікувальна тактика при різних варіантах перебігу. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Хронічний коронарний синдром (Ішемічна хвороба серця). Визначення ХКС. Етіологія. Класифікація ХКС. Особливості клінічного перебігу і діагностики різних варіантів стабільної стенокардії. Безбольова форма ІХС, післяінфарктний та дифузний кардіосклероз. Особливості клінічних проявів. Критерії діагнозу. Диференційована терапія різних форм ІХС. Прогноз-модифікуюча терапія. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Гострий коронарний синдром (нестабільна стенокардія і гострий інфаркт міокарда). Визначення. Класифікація. Особливості клінічного перебігу і діагностики гострого інфаркту міокарда. Критерії діагнозу. Ускладнення гострого інфаркту міокарда (гостра лівошлуночкова недостатність, порушення ритму і провідності серця, розрив міокарда, гостра аневризма серця, післяінфарктний синдром Дреслера та ін.). Діагностика. Лікувальна тактика в різні періоди гострого інфаркту міокарда. Прогноз-модифікуюча терапія. Показання до хірургічного лікування. Реабілітація. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Особливості ведення хворих з ГКС в умовах пандемії COVID-19.
- Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА). Визначення ТЕЛА. Фактори ризику. Класифікація. Патогенез порушень гемодинаміки. Клінічний перебіг. Критерії діагнозу, диференційний діагноз. Діагностичне значення змін даних лабораторних та інструментальних методів дослідження. Лікувальна тактика. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Легеневе серце. Визначення легеневого серця. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічні прояви, зміни даних додаткових методів дослідження у залежності від етіологічного фактора. Диференційний діагноз. Принципи диференційованого лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Вроджені вади серця у дорослих. Визначення. Дефект міжпередсердної і міжшлуночкової перегородок, відкрита артеріальна протока, коарктація аорти. Механізми порушень гемодинаміки, значення легеневої гіпертензії. Значення неінвазивних і інвазивних методів для діагностики і диференційної діагностики. Ускладнення. Синдром Ейзенменгера. Лікування. Показання до хірургічного лікування. Профілактика ускладнень. Прогноз та працездатність.
- Інфекційний ендокардит. Визначення. Етіологія, патогенез. Клінічна картина. Особливості перебігу залежно від збудника. Діагностичні критерії. Значення лабораторних методів і ехокардіографічного дослідження в діагностиці. Диференційний діагноз. Ускладнення (серцева недостатність, емболії, абсцеси та ін.). Лікування. Режими антибактеріальної терапії. Показання до хірургічного лікування. Первинна і вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
- Набуті вади серця. Визначення. Вади мітрального, аортального, трикуспідального

клапанів. Етіологія, механізми порушень гемодинаміки. Класифікація. Комбіновані мітральні та аортальні вади. Клінічні прояви. Значення неінвазивних та інвазивних методів дослідження. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Міокардити і кардіоміопатії. Визначення. Класифікація. Етіологія та патогенез основних видів кардіоміопатій (запальних, метаболічних, ідіопатичних та ін.). Клінічні прояви. Значення лабораторних та інструментальних методів дослідження в діагностиці. Критерії діагнозу та диференційний діагноз. Ускладнення. Особливості лікування різних видів кардіоміопатій. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Перикардити. Визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація. Особливості клініки, перебігу і діагностики різних варіантів перикардитів. Методи верифікації діагнозу. Диференційний діагноз. Тампонада серця. Показання до пункції перикарду, її діагностичне та лікувальне значення. Диференційована терапія різних форм із урахуванням етіологічних факторів. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Порушення ритму серця. Визначення. Етіологія. Класифікація. Електрофізіологічні механізми аритмій (екстрасистолія, фібриляція та тріпотіння передсердь, суправентрикулярна та шлуночкова тахікардії, фібриляція шлуночків). Клініка, ЕКГ-діагностика та диференціальна діагностика. Ускладнення. Медикаментозні та немедикаментозні методи лікування. Роль електроімпульсної терапії. Невідкладна терапія при пароксизмальних порушеннях ритму та раптовій серцевій смерті. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Порушення провідності серця. Визначення. Етіологія. Класифікація. Клініка та ЕКГ-діагностика атріовентрикулярних блокад та блокад ніжок пучка Гіса. Тактика при гострих та хронічних порушеннях провідності. Невідкладна допомога при нападі Моргані-Едамса-Стокса. Показання та принципи електрокардіостимуляції (тимчасової, постійної). Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Гостра серцева недостатність. Визначення. Основні причини. Патогенез порушень центральної та периферичної гемодинаміки при різних формах (недостатність лівих та правих відділів серця). Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Невідкладна допомога при кардіогенному набряку легень та кардіогенному шоці.

- Хронічна серцева недостатність. Визначення. Основні причини. Патогенез порушень центральної та периферичної гемодинаміки при різних формах (недостатність лівих та правих відділів серця). Роль нейрогуморальної активації та ремоделювання серця. Класифікація. Клінічні прояви та їх особливості залежно від варіанту (систолічний, діастолічний), стадії та функціонального класу. Діагностика. Значення лабораторних та інструментальних методів дослідження. Прогноз-модифікуюча терапія. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Особливості ведення хворих з ХСН в умовах пандемії COVID-19.

- Гостра ревматична лихоманка та хронічна ревматична хвороба серця: поширеність, основні етіологічні чинники та патогенетичні ланки ГРЛ. Клінічна картина ГРЛ та ХРХС. Особливості клінічної картини ХРХС в різних вікових групах. Клініко-лабораторно-інструментальна діагностика ГРЛ та ХРХС, діагностичні критерії, диференційна діагностика даної патології. Класифікація ГРЛ та ХРХС. Основні принципи лікування хворих на ГРЛ та ХРХС: використання немедикаментозних та медикаментозних (етіотропна терапія, протизапальна) та хірургічних підходів до лікування хворих на ГРЛ та ХРХС, засоби первинної та вторинної профілактики ГРЛ та ХРХС

- Особливості ведення хворих з ревматолгічними захворюваннями в умовах пандемії COVID-19.

- Системний червоний вовчак. Визначення. Етіологічні фактори та патогенез. Класифікація. Клінічні прояви залежно від ураження органів і систем та активності хвороби. Значення лабораторних, у тому числі імунологічних, методів дослідження. Діагностичні критерії. Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування з

урахуванням ступеню активності. Пульс-терапія. Профілактика. Прогноз та працездатність.

- Системні захворювання сполучної тканини (системна склеродермія, дерматоміозит). Визначення. Етіологічні фактори, патогенез. Класифікація. Клінічна картина залежно від ураження органів та систем. Діагностичні критерії, Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність.

- Системні васкуліти. Геморагічний васкуліт (васкуліт Шенлейн-Геноха), гіперсенситивний васкуліт, вузликовий поліартеріїт. Визначення. Етіологія, патогенез. Клінічні прояви, критерії діагностики. Диференційний діагноз. Лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність.

- Ревматоїдний артрит. Визначення. Етіологія, патогенез. Роль порушень імунного статусу в розвитку захворювання. Класифікація. Клінічна картина з урахуванням активності патологічного процесу, стадії захворювання, системних проявів. Значення лабораторних та інструментальних методів для діагностики захворювання, його стадії та активності. Критерії діагнозу, значення дослідження синовіальної рідини. Диференційний діагноз. Ускладнення. Стратегія лікування. Базисна терапія. Тактика лікування глюкокортикоїдами та нестероїдними протизапальними засобами. Профілактика. Прогноз та працездатність.

- Остеоартрит. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічна картина в залежності від переважної локалізації уражень. Діагностика. Диференційний діагноз. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

- Подагра. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Особливості суглобового синдрому та ураження внутрішніх органів. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Ускладнення. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність.

- Серонегативні спондилоартропатії (анкілозивний спондилоартрит, реактивні артрити). Анкілозивний спондилоартрит. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічна картина. Значення інструментальних та лабораторних методів. Критерії діагнозу. Диференційний діагноз. Медикаментозне та немедикаментозне лікування. Профілактика. Прогноз та працездатність. Реактивні артрити. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічні прояви реактивних артритів різної етіології. Синдром Рейтера, значення лабораторних і інструментальних методів діагностики. Критерії діагностики, Диференційний діагноз. Лікування, роль антибактеріальної терапії. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.

3.4. Індивідуальні завдання

Здобувачі освіти можуть отримати додаткові бали за індивідуальні завдання, а саме доповідь на клінічних конференціях бази кафедри (2 бали), доповідь реферату на практичному занятті (1 бал), доповідь історії хвороби хворого на практичному занятті (2 бали), написання тез, статей (5 балів), участь у олімпіадах та конференціях (5 балів)

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значущості, але не більше 10 балів. Вони додаються до суми балів, набраних здобувачем освіти на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

3.5. Правила оскарження оцінки

У випадку, коли здобувач освіти не згодний з поставленою йому оцінкою, він повідомляє про це викладача. Повторне опитування проводиться комісією в складі завідуючого кафедрою, завуча кафедри та викладача, який вів практичні заняття в групі. Після додаткового опитування комісія повідомляє студента про отриману їм остаточну оцінку.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щоб досягти мети навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції, читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти

працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Здобувачам освіти необхідно не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягненими в медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі фонендоскоп, маску, перчатки, зошит, ручку. До початку занять на клінічній базі кафедри здобувачі освіти повинні пройти медогляд і мати санітарну книжку з допуском для роботи в лікувальному закладі.

Використання електронних гаджетів допускається в ході практичних занять, лекцій та не допускається при проведенні всіх видів контролю.

Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, зв'яжіться з викладачем.

Для успішного складання дисципліни здобувачі освіти повинні проявляти активність під час практичних занять, виконати необхідний мінімум навчальної роботи, виконувати індивідуальні завдання.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика кафедри у відношенні академічної доброчесності базується на нормативній базі з питань академічної доброчесності України та ХНМУ, якими є Закон України «Про вищу освіту», стаття 42, рекомендації Національного агентства із забезпечення якості освіти, Наказ № 305 від 27.08.2019 р. щодо організації освітнього процесу в ХНМУ, Наказ № 165 від 02.07.2020 про заходи з розвитку системи академічної доброчесності в ХНМУ, Кодекс академічної доброчесності, Положення про академічну доброчесність, Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ. Вона спрямована на попередження та усунення випадків академічного шахрайства, виховання негативного відношення до плагіату, проведення постійної цілеспрямованої роботи щодо розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Внутрішні хвороби: підручник: у 2 ч. Ч. 1. Розділи 1—8 / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін.; за ред. проф. Л.В. Глушка. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 680 с.
2. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19. Свінціцький А.С., Гаєвські П. Практична Медицина 2018—1632 с
3. Діагностика, лікування та профілактика основних кардіологічних захворювань: навчальний посібник для студентів V курсу медичних ВНЗ IV рівня акредитації / За ред. П.Г.Кравчуна, М.І. Кожина. - Харків, ХНУ ім.В. Н. Каразіна, 2021. – 264с.
4. Діагностика, лікування та профілактика основних хвороб кістково-м'язової системи та сполучної тканини: навчальний посібник для студентів V курсу медичних ВНЗ IV рівня акредитації / За ред. П.Г.Кравчуна, М.І. Кожина. - Харків, ХНУ ім.В.Н. Каразіна, 2021. - 256 с.
5. ЕКГ у практиці = The ECG in Practice = ЭКГ в практике : навч. посіб. / Джон Р. Хемптон; пер. 6-го англ. вид. О.І. Ромаскевича; наук. ред. перекладу проф. Н.М. Середюк, О.З. Скакун. — К. : ВСВ «Медицина», 2018. — 560 с. ISBN 978-617-505-713-1

Допоміжна

1. **Медичні журнали:** “Доктор”, “Мистецтво лікування”, “Медицина світу”, “Лікарська справа”, “Ліки України”, “Український кардіологічний журнал”, “Український терапевтичний журнал”, “Український ревматологічний журнал”, “Український медичний часопис”, “Acta Medica Leopoliensia”, “Science”, “Therapia”.
2. Репозитарій ХНМУ (<http://repo.knmu.edu.ua/>) та бібліотека ХНМУ (<http://libr.knmu.edu.ua/>)

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Міністерство охорони здоров'я України - <http://www.moz.gov.ua>
2. Всесвітня організація охорони здоров'я – <http://www.euro.who.int>
3. Світова федерація українських лікарських асоціацій – <http://sfult.org>
4. Наукова періодика України – <http://www.irbis-nbuv.gov.ua> – журнали і збірники наукових праць наукових установ і вищих навчальних закладів.
5. PubMedCentral – <http://www.ncbi.nlm.nih.gov> – безкоштовний цифровий архів журналів із біомедичних наук.
6. EuropePubMedCentral – <http://europepmc.org> - Безкоштовний доступ до цифрового архіву повнотекстових, рецензованих наукових публікацій.
7. PLoS – <http://www.plos.org> – наукова база журналів з медицини та біології у відкритому доступі
8. FreeMedicalJournals – <http://www.freemedicaljournals.com> – база даних медичних журналів.
9. FreeBooks4Doctors– <http://www.freebooks4doctors.com>– каталог безкоштовних медичних книжок.